

قاچاق کالا و ارز

دکتر امید رستمی غازانی

عضو هیأت علمی دانشگاه بین‌المللی اهل بیت (ع)

تقدیم:

به پدر و مادرم به پاس تمامی زحماتشان؛

به همسرم به پاس تمامی صبوری‌هایم؛

و به فرزندم سجان.

فهرست مطالب

مقدمه	۱۱
فصل اول - عناصر بزه قاچاق کالا و ارز	۱۳
مبحث اول - عنصر قانونی بزه قاچاق کالا و ارز	۱۳
گفتار اول - پیشینه تقنینی بزه قاچاق کالا و ارز	۱۴
گفتار دوم - مفهوم و تعریف بزه قاچاق کالا و ارز	۱۶
بند اول - مفهوم لغوی قاچاق	۱۶
بند دوم - مفهوم اصطلاحی قاچاق	۱۷
الف - مفهوم قاچاق در قوانین پیش از قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز	۱۸
ب - مفهوم قاچاق در قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز	۱۹
گفتار سوم - نقد بزه قاچاق کالا و ارز از منظر اصل قانونی بودن	۲۷
مبحث دوم - عنصر مادی بزه قاچاق کالا و ارز	۳۲
گفتار اول - رفتار	۳۳
گفتار دوم - شرایط، اوضاع و احوال	۳۴
بند اول - ارزش اقتصادی کالای موضوع قاچاق	۳۴
بند دوم - انواع کالای موضوع قاچاق	۳۸
الف - کالای ممنوع (ممنوع الورد - ممنوع الصدور)	۳۹
۱- کالای ممنوع الصدور	۴۰
۲- کالای ممنوع الورد قطعی	۴۱
۳- کالای ممنوع الورد در دیگر رویه‌های گمرکی	۴۸

۶ □ قاچاق کالا و ارز

- ب - کالای مجاز مشروط ۵۱
- ج - کالای مجاز ۵۳
- د - کالای یارانه‌ای ۵۳
- ه - ارز ۵۵
- بند سوم - مرتکب بزه قاچاق کالا و ارز ۵۸
- الف - مرتکب صنفی و غیرصنفی ۵۸
- ب - ارتکاب قاچاق توسط کارکنان دستگاه‌های مؤثر در امر مبارزه با قاچاق و غیر آن ۶۲
- گفتار سوم - نتیجه ۶۴
- مبحث سوم - عنصر روانی ۶۹

فصل دوم - مصادیق بزه قاچاق کالا و ارز ۷۳

- مبحث اول - نقض تشریفات قانونی در ورود و یا خروج کالا ۷۳
- گفتار اول - ورود و خروج کالا از مسیر غیرمجاز یا بدون تشریفات قانونی ۷۳
- گفتار دوم - بیرون بردن کالای تجاری از اماکن گمرکی بدون تشریفات گمرکی ۸۱
- گفتار سوم - جایگزینی کالای صادراتی ۸۷
- گفتار چهارم - اقدام به خارج کردن کالا از کشور برخلاف تشریفات قانونی ۸۸
- گفتار پنجم - ورود و خروج کالا با نقض مقررات فروشگاه‌های آزاد ۹۲
- مبحث دوم - نقض تشریفات قانونی در رویه‌های گمرکی موقت ۹۴
- گفتار اول - عدم خروج کالاها در مواعد قانونی در رویه‌های گمرکی موقت ۹۴
- بند اول - عدم خروج وسایل نقلیه ورود موقت ۹۵
- بند دوم - عدم خروج کالای ورود موقت ۹۷
- بند سوم - عدم خروج کالای ورود موقت برای پردازش ۹۸
- بند چهارم - عدم خروج کالای عبور خارجی ۱۰۱
- بند پنجم - عدم خروج کالای مرجوعی ۱۰۱
- بند ششم - عدم تحویل کالای عبور داخلی شخصی ۱۰۲
- بند هفتم - ارائه اسناد خلاف واقع دال بر خروج کالا ۱۰۸

فهرست مطالب □ ۷

- گفتار دوم - عدم ورود مجدد کالاهای خارج شده به نحو موقت از قلمرو گمرکی ۱۱۰
- گفتار سوم - تعویض یا برداشتن کالای عبوری ۱۱۴
- مبحث سوم - نقض تشریفات قانونی در اظهار کالا ۱۱۹
- گفتار اول - اظهار کالای ممنوع تحت عنوان کالای مجاز و مجاز مشروط ۱۲۲
- گفتار دوم - عدم اظهار کامل کالا ۱۲۴
- گفتار سوم - اظهار کالای مجاز و مجاز مشروط با عنوان دیگر ۱۲۶
- گفتار چهارم - اظهار کالا با استفاده از شمول معافیت به نحو غیرواقعی ۱۲۷
- گفتار پنجم - ورود کالاهای تقلبی ۱۲۷
- گفتار ششم - اظهار غیرمجاز کالای وارداتی با نام یا علامت تجاری ایرانی ۱۲۹
- گفتار هفتم - اظهار کالا با ارائه اسناد یا مجوزهای جعلی ۱۳۱
- مبحث چهارم - سوءاستفاده از معافیت‌های قانونی ۱۳۳
- گفتار اول - معامله کالای وارداتی دارای معافیت بدون ضوابط مقرر ۱۳۳
- گفتار دوم - سوءاستفاده از تسهیلات ورود کالای مسافری و مرزنشینی ۱۳۶
- بند اول - سوءاستفاده از تسهیلات ورود کالای مسافری ۱۳۷
- بند دوم - سوءاستفاده از تسهیلات ورود کالای مرزنشینی ۱۳۹
- گفتار سوم - تجمیع کالاهای مشمول تسهیلات قانون ساماندهی مبادلات مرزی ۱۴۳
- مبحث پنجم - مداخله در کالای قاچاق ۱۴۶
- گفتار اول - عرضه کالای وارداتی فاقد شناسه کالا و یا شناسه رهگیری ۱۴۷
- گفتار دوم - فروش کالا به استناد حواله‌های فروش سازمانهای ذی ربط ۱۴۹
- گفتار سوم - حمل، نگهداری، عرضه و فروش کالاهای قاچاق ۱۵۱
- مبحث ششم - قاچاق ارز ۱۵۳
- گفتار اول - ورود و خروج ارز بدون رعایت ضوابط ۱۵۴
- گفتار دوم - انجام معامله ارزی بدون رعایت ضوابط ۱۵۶
- گفتار سوم - تخلفات صرافی‌ها، بانک‌ها و یا مؤسسات مالی و اعتباری در معاملات ارزی ۱۶۱
- گفتار چهارم - عرضه، حمل یا نگهداری ارز فاقد صورت حساب خرید معتبر یا فاقد مجوز ورود ۱۶۲

- فصل سوم - مصادیق خاص و جرایم مرتبط با بزه قاچاق..... ۱۶۳
- مبحث اول - مصادیق خاص قاچاق مشمول قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز..... ۱۶۳
- گفتار اول - قاچاق حیوانات وحشی..... ۱۶۳
- گفتار دوم - قاچاق خاویار و ماهیان خاویاری..... ۱۶۶
- گفتار سوم - حمل بدون پروانه چوب و هیزم و زغال حاصل از درختان جنگلی..... ۱۶۸
- گفتار چهارم - قاچاق کالاهای سلامت محور..... ۱۷۳
- گفتار پنجم - قاچاق تجهیزات دریافت از ماهواره..... ۱۷۶
- گفتار ششم - قاچاق فرآورده‌های دخانی..... ۱۷۸
- گفتار هفتم - قاچاق آلات و وسایل مخصوص قمار..... ۱۷۹
- گفتار هشتم - قاچاق اموال تاریخی - فرهنگی..... ۱۷۹
- گفتار نهم - افساد یا اخلال در نظام اقتصادی کشور از طریق قاچاق..... ۱۸۳
- گفتار دهم - قاچاق دستگاه‌های فرستنده بی سیم..... ۱۸۶
- مبحث دوم - جرایم قاچاق دارای قانون خاص..... ۱۸۷
- گفتار اول - قاچاق انسان..... ۱۸۷
- گفتار دوم - قاچاق مواد مخدر و روان‌گردان‌های صنعتی..... ۱۸۹
- گفتار سوم - قاچاق اسلحه، مهمات و اقلام تحت کنترل..... ۱۹۰
- گفتار چهارم - سایر مصادیق قاچاق دارای قانون خاص..... ۱۹۲
- بند اول - واردات قمه، شمشیر، قداره و پنجه بوکس..... ۱۹۲
- بند دوم - واردات یا صادرات اشیای جریحه‌دارکننده عفت عمومی..... ۱۹۳
- بند سوم - قاچاق لباس‌ها و نشانه‌های دارای مشخصه گروه‌های ضد اسلام و یا انقلاب..... ۱۹۴
- بند چهارم - قاچاق خاک به خارج از کشور..... ۱۹۷
- مبحث سوم - بزه‌های مرتبط با قاچاق کالا و ارز..... ۱۹۷
- گفتار اول - جرایم مرتبط با سامانه‌های مقابله با قاچاق کالا و ارز..... ۱۹۷
- گفتار دوم - ارائه خدمت به کالاهای موضوع بزه‌های قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز..... ۲۰۰
- گفتار سوم - تخلف موضوع تبصره ۴ ماده ۱۸ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز..... ۲۰۱

فهرست مطالب □ ۹

گفتار چهارم - تغییر وسیله نقلیه جهت قاچاق کالا.....	۲۰۴
گفتار پنجم - اختصاص عواید حاصل از قاچاق برای تأمین مالی تروریسم.....	۲۰۶
گفتار ششم - جعل و استفاده از سند مجعول مرتبط با قاچاق کالا و ارز.....	۲۱۰
گفتار هفتم - معامله کارت بازرگانی.....	۲۱۵
گفتار هشتم - تمرد مرتکبین قاچاق در مواجهه با مأموران کاشف.....	۲۱۸
گفتار نهم - عدم تعقیب مرتکبان قاچاق.....	۲۱۹
گفتار دهم - خرید مشروبات الکلی قاچاق.....	۲۲۰
گفتار یازدهم - تخلفات ارزی.....	۲۲۱
بند اول - عدم ایفای تعهدات ارزی واردکنندگان.....	۲۲۱
بند دوم - عدم ایفای تعهدات ارزی صادرکنندگان.....	۲۲۴
بند سوم - عدم اجرای تعهدات تولیدکنندگان.....	۲۲۵
بند چهارم - تخلف ارزی - ریالی.....	۲۲۶
بند پنجم - تخلف از ضوابط ارزی مصوب شورای پول و اعتبار.....	۲۲۷
فصل چهارم - پاسخ‌دهی به بزه قاچاق کالا.....	۲۲۹
مبحث اول - مجازات بزه قاچاق.....	۲۳۲
گفتار اول - مجازات اصلی.....	۲۳۳
بند اول - اعدام.....	۲۳۳
بند دوم - حبس.....	۲۳۶
بند چهارم - جریمه یا جزای نقدی.....	۲۴۰
بند پنجم - ضبط و مصادره اموال مرتبط با جرم.....	۲۴۷
الف - ضبط کالا و ارز قاچاق.....	۲۴۸
ب - ضبط خودرو.....	۲۵۲
ج - مصادره محل نگهداری.....	۲۵۳
بند ششم - محرومیت و محدودیت شغلی.....	۲۵۴
بند هفتم - انتشار حکم محکومیت.....	۲۵۶
گفتار دوم - مجازات تکمیلی و تبعی.....	۲۶۰

۱۰ □ قاچاق کالا و ارز

- ۲۶۰..... بند اول - مجازات تکمیلی
- ۲۶۲..... بند دوم - مجازات تبعی
- ۲۶۴..... مبحث دوم - مجازات همکاران در ارتکاب بزه قاچاق
- ۲۶۴..... گفتار اول - مجازات شریک بزه قاچاق
- ۲۶۵..... گفتار دوم - مجازات معاون بزه قاچاق
- ۲۷۰..... گفتار سوم - مجازات شخص حقوقی در بزه قاچاق
- ۲۷۷..... گفتار چهارم - مجازات مرتکبان قاچاق سازمان یافته
- ۲۸۱..... مبحث سوم - تعدیل مجازات در بزه قاچاق
- ۲۸۱..... گفتار اول - نهادهای ارفاقی در بزه قاچاق
- ۲۸۱..... بند اول - تخفیف مجازات
- ۲۸۵..... بند دوم - دیگر نهادهای ارفاقی
- ۲۸۶..... گفتار دوم - تشدید مجازات در بزه قاچاق
- ۲۸۷..... بند اول - تکرار
- ۲۹۳..... بند دوم - تعدد
- ۲۹۹..... فهرست منابع
- ۲۹۹..... الف - کتاب
- ۳۰۳..... ب - مقاله
- ۳۰۸..... ج - پایان نامه
- ۳۰۹..... د - گزارش
- ۳۰۹..... هـ - منابع انگلیسی